

Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi

(2020) Cilt 2, Sayı 2, s. 65-75

Sağlıkta Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğine İlişkin İnternete Yansıyan Türkçe Haberlerin İçeriklerinin Değerlendirilmesi*

Merve Özzeybek Taş¹

Nazmiye Ekinci²

Emin Aksan³

Öz

Sağlıkta cinsiyet eşitsizliği ile ilgili haberlerin son yıllarda daha fazla gündeme gelmeye başlaması, konuyla ilgili daha fazla farkındalık oluşmaya başladığını göstermektedir. Bu çalışma, sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin dijital medyada yer alan Türkçe haberlerin içeriklerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla Google arama motoruna “sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliği” ve “sağlıkta toplumsal cinsiyet ayrımcılığı” sözcükleri girilmiş ve arama yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmada, 2013-2020 yılları arasında Türkiye’deki ulusal haber web sitelerinden arşiv sayılarına ulaşılabilen 53 haber içeriği değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin analiz edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Konu ile ilgili yayımlanan haberler incelendiğinde: haberlerin büyük bir bölümünün tirajı düşük olan haber sitelerinde ele alındığı belirlenmiştir. Sağlıkta cinsiyet eşitsizliğine ilişkin haberlerin tirajı yüksek olan gazetelerin (Sabah, Hürriyet, Sözcü, Milliyet, Türkiye, Posta, Akşam gibi) haber sitelerinde ise, az sayıda haber bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durumun ise toplumun, konuya ilişkin farkındalık düzeyini etkileyebileceği söylenebilir. Ayrıca çalışmada, sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanan haberlerin sırasıyla en fazla sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler ve pandemi süreci ve sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin dünyadaki durumuna ilişkin olarak yapıldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

*Eşitsizlik, Sağlıkta
Toplumsal Cinsiyet
Eşitsizliği, İnternet,
İçerik Analizi*

Makale Hakkında

Geliş:
13.05.2020

Kabul:
1.07.2020

¹Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sağlık Kurumları Yönetimi, Ankara, Türkiye, email: merveozzeybk@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8328-8315.

²Öğr. Gör., İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, İzmir, Türkiye, email: nazmiye.ekinci@kavram.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7007-4123.

³Öğr. Gör., İstanbul Kültür Üniversitesi, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik, İstanbul, Türkiye, email: e.aksan@iku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7790-8234.

*Bu makale, 03.06.2020 tarihinde Uluslararası Sağlık Bilimlerinde Multidisipliner Çalışmalar Kongresinde sözlü olarak sunulmuş ve çalışmanın sadece özet hali bildiri kitabında yayımlanmıştır.

Evaluation of the Content of Turkish News Reflected on the Internet Regarding Gender Inequality in Health

---

Abstract

The fact that the news about gender inequality in health has been included in the news in recent years has shown that there is more awareness about the issue. This study was carried out to evaluate the content of Turkish news in digital media on gender inequality in health. For this purpose, the words “gender inequality in health” and “gender discrimination in health” were entered into the Google search engine. In the study, 53 news content which the number of archives that can be accessed from national news websites in Turkey between the years 2013 to 2020 were evaluated. In this study, content analysis, one of the qualitative research methods, was used in the analysis of the data. When the news published on the subject is examined: It is determined that a large part of the news is handled in news sites with low circulation. It was found that there are very few news items in the news sites of newspapers with high circulation (Sabah, Hürriyet, Sözcü, Milliyet, Türkiye, Posta, Akşam etc.) of news related to gender inequality in health. It can be said that this situation may affect the awareness level of the society on the subject. In addition, in the study, it was determined that the news published about gender inequality in health was made mostly regarding the attempts for gender equality in health and pandemic process and the situation of gender inequality in the world, respectively.

*Inequality, Gender
Inequality in
Health, Internet,
Content Analysis*

About Article

*Received:
05.13.2020*

*Accepted:
07.1.2020*

GİRİŞ

Eşitsizlikler, toplumsal hayatın her döneminde, çok farklı alanlarda, genellikle kendilerini yeniden var edebilmeyi ve varlıklarını sürdürebilmeyi başarmaktadır. Cinsiyet ayrımcılığı, gündelik hayatımızda sürekli karşımıza çıkan ancak farkındalık oluşmadığı için kabullendiğimiz eşitsizliklerden biridir. Torgrimson ve Minson (2005: 785), canlıların kromozomlar tarafından belirlenen, yapısal ve işlevsel özelliklerini içeren cinsiyet değişkeninin, bireyleri belirli kategorilere ayırma ve farklılaştırmada önem taşıdığını ifade etmişlerdir.

Toplumsal cinsiyet ise, kadın-erkek arasındaki normları, rolleri, ilişkileri kadınların ve erkeklerin sosyal olarak yapılandırılmış özelliklerini ifade eden bir kavramdır (WHO, 2020). Sosyal öğrenme kuramına bakıldığında, toplumsal cinsiyet gelişimine etki eden kültürel ve sosyal etmenlere odaklanıldığı görülmektedir (Bandura, 1995). Toplumsal cinsiyetle ilgili eşitsizliklere kaynak kullanımı, ekonomik faaliyet alanları, kamusal yaşam ve siyasal alan, sağlık hizmetlerine erişim gibi birçok alanda rastlanılmaktadır (Coşkun ve Özdilek, 2012).

1980 yılları ve sonrasında sağlığın belirleyicilerinden bir tanesi olarak kabul edilmiş olan toplumsal cinsiyet, 19.yy boyunca toplumsal sınıfla ilişkilendirilmiştir. Gönc Şavran (2014), düşük statülü kadınların sağlığının kendileriyle aynı statüdeki erkeklerden daha kötü durumda olması, kadınların beslenme gibi bir konuda dahi erkeklerle eşit haklara sahip) olmaması, hanedeki erkekten izin alamadığı için sağlık kurumuna gidememesi gibi kısıtlılıklar söz konusu olduğunu ifade etmektedir. Kadınların sağlık hizmeti almasını sınırlayan diğer nedenler arasında ulaşım maliyetleri, sigorta primleri, katkı ve katılım payları ile cepten yapılan ödemeler sayılabilmektedir (Gönc Şavran, 2014). Kadınların tüm dünya da hala şiddet gördüğü, doğurgan olma özellikleri nedeniyle sakat kaldığı hatta bu nedenle öldükleri de bilinmektedir (Coşkun ve Özdilek, 2012).

Sağlık Alanında Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

“Kadın Sağlığı”, kadının yalnızca hastalık ya da sakatlığının olmayışı değil bedenen, ruhen ve sosyo-ekonomik açıdan tam bir iyilik durumunda olması olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının kadın sağlığında görüldüğü en önemli alan üreme sağlığıdır. Kadınlar çocukluktan yetişkinliğe kadar erkeklere kıyasla yaşamı boyunca daha fazla risk faktörüne maruz kalmaktadır. Bebek dünyaya gelmeden önce başlayan cinsiyet ayrımcılığının göstergesi olarak gebelikte kız çocuğun istenmeyen bir durum olması ve gebeliğin sonlandırılması, Afrika ve Arap kültüründe daha çok görülen genital mutilasyon, adolesan evlilikler ve bu evliliklerin yol açtığı adolesan gebelikler, bekaret denetimi, ataerkil bir toplum olmanın sonucu örfler, töreler, kadınların maruz kaldığı şiddet, kadın cinayetleri, menopoz ve sonrasında hastalıklar, kadınların yaşadığı olumsuzlukların en önemli göstergelerindendir (Başar, 2017).

Kadın nüfusunun azalması, birçok ülkede cinsiyet oranlarındaki dengesizliklere sebep olmuştur. Dünya genelinde bakıldığında, Çin’de 30 milyon erkek fazlasının olması, Mısır, Somali gibi Afrika ülkelerinde, kız çocuklarına uygulanan kadın sünnetleri, namus cinayetleri, toplumsal cinsiyetin sağlık alanına yansımalarını göstermektedir (Akin, 2007). Türkiye’de toplumsal cinsiyet ayrımcılığının önlenmesinde hekim ve sağlık personelinin toplumsal cinsiyet ayrımcılığının asıl nedenlerinin farkında olmaları; geleneksel uygulamaları, kültürel faktörleri, hangi cinsiyetin hangi konularda dezavantajlı olduğunu düşünerek hareket etmeleri; sektörler arası işbirliği ile konunun çözümüne yardımcı olmaları oldukça önem taşımaktadır.

Sağlık hizmetini verenin asla ayrımcı uygulamalarda bulunmaması gerekmektedir (Akin, 2007).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği esasında kadının güçlendirilmesi ve kadın sağlığının geliştirilmesine yönelik 2015 yılına kadar gerçekleştirilmesi ön görülen hedefler arasında: kız çocuklarının eğitime daha fazla önem verilmesi, sağlık hizmetine nasıl ulaşacakları konusunda bilgilendirmeleri, kadının evlilik yaşının yükseltilmesi, kadın ve kız çocuklarına uygulanan şiddete karşı çıkılması, kadınlarının sağlığının güvence altına alınması ve sağlık hizmetlerinden yararlanmasının artırılması yer almaktadır (Coşkun ve Özdilek, 2012).

Sağlık Alanında Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği İle İlgili Literatür

Literatürde sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ele alan sınırlı çalışma yer almaktadır. Sağlık

Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi 2020, Cilt 2, Sayı 2, s. 65-75 Özzeybek Taş, Ekinci ve Aksan alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusu ise son yıllarda üzerinde durulmaya ve çalışmalar yapılmaya başlanan konular arasında yer almaktadır. Tablo 1’de sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile ilgili ulaşılabilen kaynaklar yer almaktadır.

Tablo 1. Sağlık Alanında Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Konusuna İlişkin Çalışmalar

Çalışma Yılı	Yazar	Tür	Bulgular
2019	Yasin vd.	Derleme Makale	Kadınlara yapılan ayrımcılık kadınların sağlığı açısından tehlike arz etmektedir. Toplumsal cinsiyet temelli tıp yaklaşımına bakıldığında tedaviye kadın hastaların erkek hastalardan daha kolay ulaştıkları görülmektedir. Sağlıkta cinsiyet ayrımcılığına dair farkındalık oluşturulması önemlidir.
2020	Yanikkerem, Topsakal ve Boz.	Araştırma Makalesi	Köylerde yaşayan, toplumsal cinsiyet kavramının ne anlama geldiğini bilmeyen ve bu konuda eğitim almayan ya da toplumsal cinsiyet dersine katılmayan öğrenciler erkekleri kadınlardan daha üstün görmekte, kadının erkeğe bağımlı olduğunu düşünmektedir. Üniversite öğrencileri için toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yönündeki uygulamaların önemli olduğu belirlenmiştir.
2019	Özpulat ve Özvarış	Araştırma Makalesi	Öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısının yaşadıkları yere göre değiştiği görülmüştür. Bir başka bulgu ise kız öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan ortalamasının erkeklerden daha yüksek çıkmış olmasıdır.
2014	Şavran	Araştırma Makalesi	Aynı gelir ve eğitim düzeyindeki kadınlarının sağlık durumunun erkeklere oranla daha kötü olduğu, ayrıca kırsal alanda yaşayan kadınların sağlığının da kentsel alanda yaşayan kadınlara oranla daha kötü olduğu ifade edilmiştir.
2017	Özvurmaz ve Aksu	Derleme Makale	Kadın çalışanların geçirdiği iş kazaları, mesleklerinin yol açtığı hastalıklar ve üreme sağlığı ile ilgili problemleri artmaktadır.
2018	Özden Ve Gölbaşı	Araştırma Makalesi	Sağlık çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri hakkında genel olarak eşitlikçi bir düşünceye sahip oldukları bulunmuştur. Katılımcıların büyük kısmı toplumsal cinsiyet kavramı hakkında bilgi sahibidir. Hemşireler, 35 ve üzeri yaş grubunda olan sağlık çalışanları daha eşitlikçi bir toplumsal cinsiyet algısına sahiptir.
2016	Kavasoglu ve Yaşar	Araştırma Makalesi	Kadın ve erkek sporcuların, spor dalı tercihleri nedeniyle, toplumsal cinsiyetin yansıması olarak engellerle karşılaştıkları görülmüştür.
2008	Tanrıverdi ve Şıpkın	Araştırma Makalesi	Kadınların % 80,9’unun evliliğinde en az bir kez eşi tarafından şiddet gördüğü en fazla yaşanan şiddet türünün duygusal şiddet olduğu görülmüştür. İlkokul mezunu kadınların en fazla şiddete maruz kalanlar olduğu bilinmektedir.
2020	Karaca ve Aksu	Araştırma Makalesi	İlk ve Acil Yardım programında okuyan öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitsizliği rolleri hakkındaki tutumlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Çalışmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumu ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılan analiz sonucunda pozitif yönde zayıf bir ilişki görülmüştür.
2018	Gönenç vd.	Araştırma Makalesi	Toplumsal cinsiyet dersi alan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algı ölçeği puan ortalamalarının almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
2019	Durgun ve Ulaş	Araştırma Makalesi	Toplam ölçek puanı ile bazı değişkenlere bakıldığında (yaş,cinsiyet, en uzun süre yaşadıkları yer, ebeveynlerinin mesleği vb) istatistiksel açıdan fark bulunmuştur(p<0.05). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili tutumlarına bakıldığında eşitlikçi tutuma daha yakın oldukları belirlenmiştir.
2019	Dağcı ve Ören	Derleme Makale	DSÖ’nün 2005’te 24.000 kadına 11 ülkede yaptığı çalışmada, kadınların; %13-61’inin fiziksel şiddet, %6-59’unun cinsel şiddet, %15-71’inin fiziksel ve cinsel şiddet, %20-75’inin ise duygusal şiddet gördüğü ifade edilmiş, hükümetin yasal düzenlemeler yapması gerektiği belirtilmiştir. Sağlık çalışanlarının herhangi bir şiddet belirti, bulgu ve

2019	Bükecik vd.	Derleme Makale	girişim konusunda eğitilmesi gerektiği görülmüştür. Mülteci kadınlar, sağlık sigortası yaptırmaya da, göç alan bölgelerde yeterli sağlık kuruluşunun, nitelikli personelin ve tercümanın olmaması gibi nedenlerle sağlık hizmetlerine ulaşmada sorun yaşamaktadır. Mülteci kadınların yaşadıkları sağlık problemleri içerisinde üreme sağlığı hizmetlerine yönelik ihtiyaçları çoğalmaktadır.
2018	Bükecik ve Özkan	Derleme Makale	Ataerkil toplum yapısı kadın ve erkek arasında yaşanan şiddet sorununa neden olmaktadır. Şiddet eylemleri meşrulaştırılmamalıdır.
2018	Bayraktar	Derleme Makale	İnfertilite tanısı alınmasından itibaren kişinin ve çevresinin tepkisi yaşanan bölgenin kültürü ve toplumsal cinsiyet kavramlarından etkilenir.
2017	Başar	Derleme Makale	Üreme sağlığı hizmetleri, kadın sağlığında toplumsal cinsiyet ayrımcılığının yaşandığı en önemli alandır. Kadınların yaşam sürecine bakıldığında, çocukluktan yaşlılığa kadar olan tüm dönemlerde erkeklerle göre daha fazla risk faktörüne maruz kaldıkları görülmüştür.
2011	Şimşek	Derleme Makale	Ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, kadına şiddeti, namus cinayetlerini, kızlık zarı kontrolünü, cinsiyet seçimini ya da istenmeyen hamilelikleri, sağlıksız şartlarda yaşanan düşükleri, cinsel yolla bulaşmış hastalıkları, hastalıkların tanısında yaşanan gecikmeleri, üreme sağlığı hizmetlerine ulaşamama problemlerini doğurduğu ifade edilmiştir. Bu durumların sonucu olarak kadınlar daha çok hastalıkla karşı karşıya kalmakta, engelli olabilmekte ya da ölmektedir.
2007	Akın	Derleme Makale	Kadının geliştirilip güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyete bakış açısının strateji ve uygulamalara yansıtılması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyetler arası ayrımcılığının ortadan kaldırılması doğrultusunda tüm Dünya da adımlar atılsa da istenilen düzeye ulaşmanın zaman alacağı ifade edilmiştir.
2015	Sezgin	Derleme Makale	Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın ve erkek sağlığına etkileri ele alınmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin neden olduğu sağlık sorunlarının teşhis edilmesi ve çözülmesi yerine, tıbbileştirilen alanda sağlığın yeniden tanımlanması biçimlendirilmesi ve toplumsal cinsiyet rollerinin pekiştirilmesi ortaya koyulmuştur.
2012	Coşkun ve Özdilek	Derleme Makale	Kadınlarla ve ailesi ile yakın iletişim içinde olan hemşirelerin, insan hakları ve cinsiyet eşitliği temelinde bakım ve hizmet vermesi sağlanmalıdır. Bölgeler ve yerleşim yerleri arasındaki farklılıkların, kadın sağlığı ve sorunlarını, kadının toplumsal konumunu vb. hususlarını ciddi biçimde etkilemektedir.
2020	Bergen, N. Vd.	Araştırma Makalesi	Sağlık alanında çalışan kadınlar artmaya devam etmektedir. Toplumsal cinsiyet kalıpları ataerkil yapılar sebebiyle oluşmaktadır. Sağlık karar vericileri toplumsal cinsiyette eşitlik için çabalamalıdır.
2019	Tharakan, vd.	Derleme Makale	Küresel olarak bakıldığında erkeklerin yaşam beklentisi kadınlardan daha kısa, erken ölümler kadınlara göre erkeklerde daha yaygındır.
2020	Hu ve Shi	Araştırma Makalesi	Tek çocuklu aileler çok çocuklu olanlara göre çocukların eğitimine daha çok finansal kaynak ve zaman harcayabilmektedir. Çocukların kendi yaşam koşullarının öznel algularına ilişkin bulgular hipotezlerle tutarlıdır. Erkek ve büyük kardeşlerin varlığı ile kızlarda kuşaklar arası yatırım arasında daha güçlü bir negatif ilişki ve kentsel alanlarda kuşaklar arası yatırımda kırsal alanlarda olduğundan daha büyük bir erkek-kadın boşluğu bulunmuştur. Bulgular, çocukların sonuçlarını geliştirmek için sadece ebeveyn davranışlarına ve kuşaklararası yatırımlara müdahale etmenin etkinliğini sorgulamaktadır.

MATERYAL VE METOT

Çalışmada, sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin dijital medyada yer alan Türkçe haberlerin içeriklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Google arama motoruna “sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliği” ve “sağlıkta toplumsal cinsiyet ayrımcılığı” sözcükleri girilmiş ve arama yapılmıştır. Bu

Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi 2020, Cilt 2, Sayı 2, s. 65-75 Özzeybek Taş, Ekinci ve Aksan kapsamında, 2013-2020 yılları arasında ulusal haber web sitelerinden arşiv sayılarına ulaşılabilen 53 Türkçe haber içeriği değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin analiz edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada, sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin web sitelerinden elde edilen 53 haber, öncelikle haberlerin yayımlanma tarihi, haberin kaynağı, haberin başlığı ve içeriği bakımından tek tek incelenmiştir. İncelenen haberler, konularına göre araştırmacılar tarafından şu başlıklarla (konularla-kategorilerle) ele alınmıştır:

- Sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler
- Pandemi süreci
- Sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin dünyadaki durumu
- Sağlık alanında cinsiyet duyarlılığını artıran faktörler
- Ruh sağlığı açısından cinsiyet değişikliği
- Sağlık alanında hem engelli hem kadın olmak
- Sağlık çalışanlarına sağlanan haklar
- Sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin sonuçları
- Sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin Türkiye'deki durumu
- Feminist hareketin etkisi
- Uygulanan politikaların kadın sağlık çalışanlarına olumsuz etkisi
- Bir halk sağlığı sorunu olarak kadına şiddet
- Göçmen kadınların sağlık çalışanları tarafından ayrımcılığa maruz kalması
- Sağlıkta cinsiyet eşitliğinin amacı
- Sağlık alanında kadın istihdamı,
- Sağlık alanında kadın eşitsizliğine gösterilen tepkiler.

Tablo 2'de araştırma kapsamında incelenen haberlerin konularına göre dağılımına yer verilmiştir:

Tablo 2. Araştırmada İncelenen Tüm Haberlerin Konuları

Haberin Konusu	Haberin Sayısı	Haberin Yüzdesi(%)
Sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler	17	32
Pandemi Süreci	11	21
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Dünyadaki Durumu	4	8
Sağlık alanında cinsiyet duyarlılığını artıran faktörler	3	6
Ruh Sağlığı Açısından Cinsiyet Değişikliği	3	6
Sağlık alanında hem engelli hem kadın olmak	2	4
Sağlık Çalışanlarına Sağlanan Haklar	2	4
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Sonuçları	2	4
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Türkiye'deki Durumu	2	4
Feminist hareketin etkisi	1	2
Uygulanan Politikaların Kadın Sağlık Çalışanlarına Olumsuz Etkisi	1	2
Bir Halk Sağlığı Sorunu Olarak Kadına Şiddet	1	2
Göçmen Kadınların Sağlık Çalışanları Tarafından Ayrımcılığa Maruz Kalması	1	2
Sağlıkta Cinsiyet Eşitliğinin Amacı	1	2
Sağlık Alanında Kadın İstihdamı	1	2
Sağlık Alanında Kadın Eşitsizliğine Gösterilen Tepkiler	1	2
Toplam	53	100

Tablo 2'de sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanan haberlerin sırasıyla en fazla

Tablo 3'te araştırmada incelenen bütün Haberlerin Alındıkları Kaynaklara Göre dağılımlarına yer verilmiştir:

Tablo 3. İncelenen Tüm Haberlerin Alındıkları Kaynaklara Göre Dağılımları

Haberin Kaynağı	Sayı	Yüzde
Evrensel	7	13
Birgün	6	11
İleri haber	4	8
Duvar	4	8
Bianet	4	8
Hürriyet	2	4
Demokrat Haber	2	4
Medimagazin	2	4
Euronews	2	4
Sözcü	2	4
Kamu bülteni	1	2
Gaiadergi	1	2
Tele1	1	2
T24	1	2
Gıda Hattı	1	2
Milliyet	1	2
Haberler.com	1	2
Agos	1	2
İlkha	1	2
Onedio	1	2
Sabah	1	2
Çanakkale Olay	1	2
Fanatik	1	2
Aydınlık	1	2
Habertürk	1	2
Listelist	1	2
Karınca	1	2
Biamag	1	2
Toplam	53	100

Tablo 3'te sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanan haberlere en çok Evrensel, Birgün, İleri Haber, Duvar ve Bianet ve benzerinin haber sitelerinde yer verildiği görülmektedir. Sağlıkta cinsiyet eşitsizliğine ilişkin haberlerin tirajı yüksek olan gazetelerin (Sabah, Hürriyet, Sözcü, Milliyet, Türkiye, Posta, Akşam gibi) haber sitelerinde ise, az sayıda haber bulunduğu ortaya konmuştur.

Tablo 4'te sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanan haberlerin yıllara göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 4. İncelenen Tüm Haberlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Sayı	Yüzde
2020	36	68
2019	13	25
2018	1	2
2017	1	2
2016	1	2
2013	1	2

Tablo 4'te sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanan haberlerin sırasıyla en fazla 2020 (daha 2020 yılı bitmediği halde) ve 2019 yıllarında yayımlandığı görülmektedir.

Tablo 5 ve Tablo 6'da sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak haberlerin en fazla yapıldığı yıllar olan 2020 yılında ve 2019 yılında yayımlanan haberlerin içeriklerine göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 5. 2020 Yılındaki Haberlerin İçeriklerine Göre Dağılımı

Haberin konusu	Sayısı	Yüzdesi
Pandemi Süreci	11	31
Sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler	10	28
Sağlık alanında cinsiyet duyarlılığını artıran faktörler	3	8
Ruh Sağlığı Açısından Cinsiyet Değişikliği	2	6
Sağlık alanında hem engelli hem kadın olmak	2	6
Sağlık Çalışanlarına Sağlanan Haklar	2	6
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Sonuçları	1	3
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Türkiye'deki Durumu	1	3
Feminist hareketin etkisi	1	3
Uygulanan Politikaların Kadın Sağlık Çalışanlarına Olumsuz Etkisi	1	3
Bir Halk Sağlığı Sorunu Olarak Kadına Şiddet	1	3
Sağlık Alanında Kadın İstihdamı	1	3
Toplam	36	100

Tablo 5'te, 2020 yılında sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanmış haberlerin sırasıyla en çok pandemi süreci ve sağlıkta cinsiyet eşitliğini sağlamak adına yapılan girişimler hakkında yapıldığı görülmektedir.

Tablo 6. 2019 Yılındaki Haberlerin İçeriklerine Göre Dağılımı

Haberin konusu	Sayısı	Yüzdesi
Sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler	6	46
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Dünyadaki Durumu	2	15
Ruh Sağlığı Açısından Cinsiyet Değişikliği	1	8
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Sonuçları	1	8
Sağlıkta Cinsiyet Eşitsizliğinin Türkiye'deki Durumu	1	8
Göçmen Kadınların Sağlık Çalışanları Tarafından Ayrımcılığa Maruz Kalması	1	8
Sağlıkta Cinsiyet Eşitliğinin Amacı	1	8
Toplam	13	100

Tablo 6'da, 2019 yılında sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yayımlanmış haberlerin sırasıyla en çok sağlıkta cinsiyet eşitliğini sağlamak adına yapılan girişimler ve sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin dünyadaki durumu hakkında yapıldığı görülmektedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sağlık alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak yapılmış çeşitli çalışmaların olduğu belirlenmiştir. Ancak sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin ilgili haber sitelerinin web sitelerinde yer alan haberleri analiz eden bir çalışmaya rastlanamamıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın, sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin olarak dijital medyada yer alan ulusal haberlerin analizini ortaya koyması bakımından bir ilk olacağı düşünülmektedir.

Cinsiyet ayrımcılığı tarihsel olarak çok eskilere dayanan ancak her zaman kendine yeni alanlar bulabilen ve sürekli yeni ayrımcılık biçimlerinin eklendiği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsiyet ayrımcılığına ilişkin eğitim, kültür, medya, sağlık, istihdam gibi birçok alanda siyasal ve kurumsal olarak çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar kadar birey olarak kişisel tutum ve davranışlarda da değişiklikler yapılmalı ve toplumda rol model olmanın öneminden hareketle bireysel görevler üstlenmenin gerekliliğine vurgu yapılmalıdır.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin görüldüğü önemli alanlardan yalnızca biri olan sağlık alanı ele alınmış ve dijital medyada sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile ilgili en çok ele alınan konuların sırasıyla: sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimler, pandemi süreci ve sağlıkta cinsiyet eşitsizliğinin dünyadaki durumu hakkında olduğu belirlenmiştir. Konuya ilişkin haberlerin en çok 2019 ve 2020 yıllarında yayımlandığı gözlenmiştir. 2019 yılında yayımlanan haberler incelendiğinde sağlıkta cinsiyet eşitliği için yapılan girişimlere ağırlık verildiği görülürken, 2020 yılında yayımlanan sağlıkta cinsiyet eşitsizliği ile ilgili haberlerin çoğunluğunun pandemi süreci ile ilgili olduğu dikkat çekmiştir. Sağlıkta cinsiyet eşitsizliği ile ilgili haberlerin son yıllarda haberlerde daha fazla yer alması konuyla ilgili daha fazla farkındalık oluştuğunu göstermiştir. Konu ile ilgili yayımlanan haberler incelendiğinde haberlerin büyük bir bölümünün tirajı düşük gazetelerde ele alındığı, sağlıkta cinsiyet eşitsizliği ile ilgili haberlere; Sabah, Hürriyet, Sözcü, Milliyet, Türkiye, Posta, Akşam gibi tirajı en yüksek olan haber sitelerinde çok az sayıda haber bulunduğu görülmüştür. Bu durumun toplumun farkındalık durumunu etkilediği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akın, A. (2007). Toplumsal Cinsiyet (Gender) Ayırıcılığı ve Sağlık. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(2), 1-9.
- Baird, S., Bhutta, Z.A., Hamad, B.A., Hicks, J.H, Jones, N., Muz, J. (2019). Do restrictive gender attitudes and norms influence physical and mental health during very young Adolescence? Evidence from Bangladesh and Ethiopia, *SSM Population Health*, 9(100480).
- Bandura, A. (1995). *Self efficacy in changing societies*. New York: Cambridge University Press.
- Başar, F. (2017). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Kadın Sağlığına Etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* (3), 131-137.
- Baxter, K. L. and Pedavic, I. (1995). *Dependence and independence: a cross-national analysis of gender attitudes*.
- Bergen, N., Zhu, G., Yedenekal, S. A., Mamo, A., Abebe Gebretsadik, L., Morankar, S., & Labonté, R. (2020). Promoting equity in maternal, newborn and child health – how does gender factor in? Perceptions of public servants in the Ethiopian health sector. *Global Health Action*, 13(1), 1704530. doi:10.
- Bükecik, E., Şahin, S., Abay, H., Kaplan, S. Ve Ariöz Düzgün, A . (2019). Mülteci Kadınlar ve Üreme Sağlığı: Sağlık Hizmetlerine Ulaşmalarını Etkileyen Faktörler, Engeller ve Çözüm Önerileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10 (4) , 460-464 .
- Bükecik, E., Özkan, B. (2018). Kadına Yönelik Şiddet: Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 33-37.
- Coşkun, A. ve Özdilek, R. (2012). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Sağlığa Yansıması ve Kadın Sağlığı Hemşiresinin Rolü. *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 9(3), 30-39.
- Dağcı, S. ve Ören, B. (2019). Cinsiyet Eşitsizliği, Kadına Yönelik Şiddet ve Sağlık Çalışanlarının Yaklaşımı. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 50 (4), 236-240.
- Gönç Şavran, T. (2014). Sağlıkta Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlikleri: Eskişehir'de Kırsal Ve Kentsel Alanlarda Kadın Sağlığı, *Fe Dergi*, 6(1), 98-116.
- Gönenç, İ., Topuz, Ş., Yılmaz Sezer, N., Yılmaz, S. ve Büyükkayacı Duman, N . (2018). Toplumsal Cinsiyet Dersinin Toplumsal Cinsiyet Algısına Etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 22-29.
- Hu, Y. Ve Shi, X. (2020). The Impact Of China's One-Child Policy On Intergenerational And Gender Relations, *Contemporary Social Science*, 15(3), 360-377.
- Kavasoğlu, İ. ve Yaşar, M. (2016). Toplumsal Cinsiyet Normlarının Dışındaki Sporcular. *Spor Bilimleri Dergisi*, 27 (3), 118–132.
- Köken Durgun, S. ve Cambaz Ulaş, S. (2019). Ebelik/Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Medical Sciences*, 14 (2), 93-103.

- Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi 2020, Cilt 2, Sayı 2, s. 65-75 Özzeybek Taş, Ekinci ve Aksan
Özden, S. ve Gölbaşı, Z. (2018). Sağlık Çalışanlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 4 (3), 95-100 .
- Özpuolat, F. ve Özvarış, Ş. (2019). Akşehir Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Özyeterlilik Düzeyleri Ve Toplumsal Cinsiyet Algılarının Belirlenmesi. Sted / Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 28 (2), 98-107.
- Özvrurmaz, S. ve Aksu, H. (2017). Çalışma Durumunun Kadın Sağlığına Etkileri. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi, 26 (2), 153-162.
- Palas, P. Ve Aksu, S. (2020). Sağlık Hizmetleri Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları İle Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişki. Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi, 4 (7), 91-100.
- Sezgin, D. (2015). Toplumsal Cinsiyet Perspektifinde Sağlık Ve Tıbbileştirme. Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 18(1), 153-186.
- Şimşek, H. (2011). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi: Türkiye Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 25(2), 119 – 126.
- Tanrıverdi, G. Ve Şıpkın, S. (2008). Çanakkale'de Sağlık Ocaklarına Başvuran Kadınların Eğitim Durumunun Şiddet Görme Düzeyine Etkisi. Fırat Tıp Dergisi, 13(3), 183-187.
- Tharakan, T., Bettocchi, C., Carvalho, J., Corona, G., Joensen, U. N., Jones, H., ... Minhas, S. (2019). Male Sexual and Reproductive Health—Does the Urologist Have a Role in Addressing Gender Inequality in Life Expectancy? European Urology 6(4), 791-800. Ns
- Torgrimson, B. N., & Minson, C. T. (2005). Sex and gender: what is the difference? Journal of Applied Physiology, 99(3), 785–787.
- Yasin, Y., Aydemir, E., Şevik, İ. Ve Özyalçın, E., (2019). Hâlâ Göremediklerimiz: Cinsiyet Ve Toplumsal Cinsiyet Temelli Tıp Yaklaşımı. Turkish Journal Of Public Health, 17 (3) , 350-361.
- Yanıkkerrem, E., Topsakal, Ö. Ve Boz, A . (2020). Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının İncelenmesi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 10 (2), 164-171.
- Zeyneloğlu S. (2008). Ankara'da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ankara.
- World Health Organization. (2020). Gender equity and human rights. Erişim: <http://www.who.int/gender-equityrights/understanding/gender-definition/en/>. Erişim tarihi: 01.07.2020.
- <https://docplayer.biz.tr/4312886-Kadina-yonelik-aile-ici-siddetin-kadin-sagligina-etkileri-kadina-yonelik-aile-ici-siddetle-mucadele-projesi.html>. Erişim Tarihi: 01.07.2020.